

INGEBLIKT

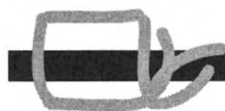
TSJIP/LETTEREN

Tsjip/Letteren 12/3 (oktober 2002) is een themanummer over 'CKV' en 'lezen'. CKV staat voor het vak 'Culturele en Kunstzinnige Vorming'. Dat is dit schooljaar op veel vmbo-scholen (zeg maar: technische scholen) ingevoerd. Dorus Luyckx beschrijft hoe die implementatie op zijn school is verlopen. Anne-Mariken Raukema ging een kijkje nemen in twee Rotterdamse musea: wat hebben zij gerealiseerd met betrekking tot CKV en vmbo? Wat moeten we met het onderdeel wereldliteratuur bij CKV, dat is de vraag die Cor Geljon tracht te beantwoorden. 'Connie, Marie, Kit, Ara, Sartre, Foucault, God en ik', zo omschrijft Anne van Bruul het profielwerkstuk dat ze inleverde op het eind van het vwo (d.i. algemeen vormend onderwijs), een combinatie van filosofie en literatuur. Marie-Louise Damen & Folkert Haanstra geven aan in hoeverre de CKV-docenten voldoen aan het

ideaalbeeld van ervaringsgericht onderwijs en welke consequenties dat heeft voor de klaspraktijk. Ter afronding van dit thema doet Jan Staes een lesvoorstel over 'Theater als film, film als theater' (eerder verschenen in *VONK*).

Verder bevat dit nummer drie artikelen over 'lezen'. Helma van Lierop & Sandra van Bruinisse doen verslag van hun onderzoek naar de plaats die adolescentenromans in het literatuuronderwijs innemen. Over de overgang van jeugd- naar volwassenenliteratuur, een belangrijke periode in de literaire socialisatie, handelt de bijdrage van Karin Laarakker. Tot slot neemt Petra Gazendam het fictieonderwijs in de beginjaren van het secundair onderwijs onder de loep, onder de titel: 'Kinderen houden van lezen!'.

Vaste rubrieken zijn zoals steeds: *Column*, *Leeswijzer*, *Aangenaam kennis te maken* en *Agenda*.

LEVENDE TALEN

Levende Talen Magazine 89/7 (november 2002) opent met een bijdrage van Ina van der Veer over argumenteren in de literaire recensie. Omdat ze niet erg tevreden was over de leesdossiers van haar leerlingen zocht ze naar een mogelijkheid om daar verbetering in te brengen. Dat deed ze door

de vaardigheden lezen, schrijven en argumenteren te integreren. Verder kan de leraar Nederlands in dit nummer nog ideeën sprokkelen in de vaste rubrieken *Jeugdliteratuur in het voortgezet onderwijs*, *Internet*, *Literatuur voor de Tweede Fase*, *Recensies en signalementen* en *Theater*.

THEATERBEELDEN

Het project *Theaterbeelden* wil theater toegankelijker maken voor leerlingen van het secundair onderwijs. Met videocompilaties van succesvolle theaterproducties biedt het leerlingen de kans rond theater en aanverwante thema's te werken vanuit opvoeringsanalyse en beweging. *Theaterbeelden* combineert fragmenten van de voorstelling met interviews met de makers en acteurs. Bij elke video hoort een brochure voor de leraar. Per pakket worden een aantal aspecten belicht van theater maken, theater decoderen en theater als medium beleven. *Theaterbeelden* werd samengesteld door de Theaterwerkgroep van het Centrum voor Didactiek van de Universiteit Antwerpen

(UFSIA) in samenwerking met Kunst in Zicht, het Vlaams Theaterinstituut (Vti) en de Canon Cultuurcel van het departement Onderwijs. Eerder verschenen al *De Tolbrug* (Theatergroep Ibycus) en *Universal Irritant* (De Kakkewieten en HETPALEIS). Een nieuwe titel, bestemd voor alle graden van het secundair onderwijs, maakt deze reeks compleet: *Koning Ubu* (Theater Froe Froe). Prijs: € 38 per video + brochure.

Bestellen kan via de online bookshop van het Vti <<http://www.vti.be/bookshop>>, per E-MAIL bestelling@vti.be, tel. (02)201 09 06 of per fax (02)203 02 05. Contactpersoon is Diane Bal.

OPENBAAR

Openbaar 32/3 (2002) is een themanummer rond Hendrik Conscience. De redactie kondigt aan dat dit thema ook in het volgende nummer wordt voortgezet. We vinden er verschillende interessante bijdragen in terug: over de figuur van Conscience (Tom Verschaffel), over de verfilming van zijn

romans (Freddy Sartor) en over de tentoonstelling 'Leeuwen van Vlaanderen' die nog tot 31 december 2002 in het AMVC (Antwerpen) loopt (Marina Marissen).

Los van het thema is er ook plaats voor enkele 'gewone' artikels. Jef van Gool bespreekt de website <www.literatuurplein.nl> en Paul

Verstappen & Virginie Van der Beken brengen verslag uit van een onderzoek naar het gebruik van strips in de lagere school. Leerkrachten treffen in dit artikel ook zeer concrete lestitips aan.

Daarnaast zijn er in dit nummer van het KCLB ook de gangbare rubrieken terug te vinden: een lijst grijze literatuur, *Weet je weetje* en *Boeken voor jou*.
(VG)

KLAPPER

In *Klapper 10/2* (2002) kunnen we onder andere meer lezen over twee schitterende leesbevorderingsprojecten in bibliotheken: 'Born to read' van de bibliotheek Eeklo, waar éénjarigen een boek en T-shirt cadeau krijgen en 'Bouwstenen en leeskamers' van de bibliotheek Menen. Lieve van Hilst & Ria

Swinnen bezochten het congres van de Nederlandse Stichting Lezen en brengen verslag uit van enkele onderzoeken rond leesgedrag bij adolescenten. Zoals altijd is er *Pluizer*, de uitneembare katern met kinder- en jeugdboekrecensies.
(VG)

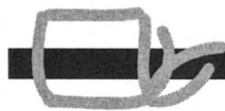
LEESGOED

Van het tijdschrift *Leesgoed* van Biblion Uitgeverij verschenen onlangs nummer 5 en 6. Het tijdschrift is bestemd voor iedereen die belang stelt in en werkt met jeugd en boeken en andere culturele zaken voor kinderen van 4-14 jaar. Het verschijnt 8 keer per jaar.

Leesgoed 29/5 (2002) staat in het teken van prijzen: Griffels, Boekenleeuwen, Zoenen enz. Wilma van der Pennen zorgde voor een overzicht met gegevens van bekroonde auteurs en illustratoren. De katern *Boekidee* brengt u op uitstekende ideeën als u wil werken met bekroonde kinder- en jeugdboeken. Per boek worden verschillende suggesties gedaan. De leeftijd wordt steeds duidelijk vermeld.

Leesgoed 29/6 (2002) biedt voor elk wat wils. Naast verschillende besprekingen van Piet Mooren vinden we er een portret van 'De Kindervriend', een basisschool in Gouda, waar bijzondere projecten werden opgezet voor taalstimulering, leesbevordering en nieuwe media. Truusje Vrooland-Löb had een gesprek met Piet Grobler, de Zuid-Afrikaanse kinderboekillustrator van o.a. *Dokter Me Di Cin* (Roberto Piumini & Piet Grobler). In *Boekidee* vindt u goede boek- en lessuggesties voor kleuters.

In elk nummer is er ook weer plaats voor de gewone rubrieken *Recensies*, *Vers verschenen*, *Agenda* enz.
(VG)

LEESIDEE JEUGDLITERATUUR

In nummer 8/7 (oktober 2002) van *Leesidee Jeugdliteratuur* zorgt Marita Vermeulen voor twee portretten: één van illustrator Geert Vervaeke (u kent beslist haar jeugdboekenweekaffiche 2002 'Onder dak') en één van Rebecca van Recher, uitgever (Davidsfonds/Infodok).

Nummer 8/8 (november 2002) opent met uitspraken van Gode-Liva Uleners, één van de opmerkelijkste figuren uit de kinderboekenwereld, die op 30 september ll. overleed. Els Van Steenberghe interviewde Pauline Mol, schrijfster en dramaturge. Tot

slot is Greet Spaepen, directeur van het Nationaal Centrum voor Jeugdliteratuur (NCJ) aan het woord. Is het NCJ een lege doos nu Majo de Saedeleer overgestapt is naar de kersverse Stichting Lezen Vlaanderen?

Beide nummers bulken deze keer van de leesideeën. De ene recensent heeft uiteraard al wat meer te vertellen dan de andere. Handig is de rubricering per leeftijd. Voor de bespreking van nieuwe strips is er een aparte plaats.
(VG)

LÉÉSKRANT

Fahrenheit 451 is een initiatief van de nieuwe Stichting Lezen Vlaanderen. Dit leesbevorderingsproject is bedoeld voor 15-plussers uit het technisch en beroepssecundair onderwijs. Een nieuw initiatief in *Fahrenheit 451* is de *Lééskrant*, de boekenkrant voor wie een leeszetje nodig heeft, boordevol leestips, sms-gedichten, interviews met

auteurs en bekende lezers. U kan de *Lééskrant* afhalen in de bibliotheek, het cultureel centrum of de boekhandel. Wie meer wil weten over dit leesbevorderingsproject, surft naar <www.fahrenheit451.be>. Met Stichting Lezen Vlaanderen kunt u kennis maken op <www.stichtinglezen.be>.

KINDERANIMATIEGIDS

Meer dan 100 clowns, poppentheaters, goochelaars, vertellers, jeugdtheaters, kindershow's, buikspreekers, schminkers,... u vindt ze – voor de veertiende keer – in de *Kinderanimatiegids 2002-2003* van Onderwijs-Service vzw. Op de website <www.kinderanimatiegids.com> krijg je al

een voorproefje (inclusief links naar kindersanimatieteam's), maar de papieren versie is vollediger (96 p.). Bestellen kan door € 3,25 over te schrijven op rekeningnummer 001-2274789-21 van C.I.S. vzw, Naamsestraat 164, 3001 Leuven met vermelding KA. Een abonnement tot en met 2005 kost € 8.

NT2-NIVEAUS

In de reeks *Studie en Onderzoek* binnen het project Nederlands voortgezet onderwijs van de SLO (Enschede) is deel 34 verschenen, met als titel: *NT2-niveaus: leerdoelen en lesmateriaal*. Auteur is Renske Valk van het Bureau InterCulturele Evaluatie. In het eerste deel legt ze uit hoe Nederlandse NT2-toetsen en leerdoelbeschrijvingen zich verhouden tot de niveaus van het Referentiekader NT2. In het tweede deel

wordt een methode-onafhankelijk stappenplan gepresenteerd om het NT2-niveau te bepalen van lesmateriaal voor de Internationale Schakelklas (of de onthaalklas in Vlaanderen).

SLO, Ellie Kristens, Postbus 2041
NL-7500 CA Enschede
tel. 00-31-53-484 06 46
E-MAIL e.kristens@slo.nl

TAAL VAN HET JAAR TWEE

De gebeurtenissen van het afgelopen jaar hebben alweer hun sporen nagelaten in onze taal. Het zal niemand verbazen dat, dankzij een van de grootste landbouwschandalen, *nitrofeen* steeg naar de eerste plaats in de top-tien van nieuwe Nederlandse woorden van 2002. In de Belgische politiek stapelden de *crisettes* zich op. Trainer Georges Leekens introduceerde *juffrouwenvoetbal*, maar ook *kooivoetbal*, *fopduik* en *voetbalueel* maakten hun opwachting in de taal. Economisch belandden we met z'n allen in een *dubbeldip* en beleggers gleden via de *beursglij-*

baan af naar een *harmonicakrach*. Culinair kregen we er *hoevebrood*, *gemaksvijs* en *knaagkaas* bij. Een ander spiksplinternieuw huis-, tuin- en keukenwoord is *kantelhuis* of *omdraaiwoning*. De remedie tegen *kantoorvet* en *piekerstoornissen* is *lunchwandelen*. Deze en andere nieuwe woorden uit 2002 tekende Ton den Boon, hoofdredacteur van de Grote Van Dale, op in het boekje *Taal van het jaar twee. Kroniek van het Nederlands in 2002*. Verkrijgbaar in de boekhandel en via <www.vandale.be>. Prijs: € 9,95.

OVER TAAL

Zwadder, peut, schuddekul, flut of klets? Ines Blomme heeft het gewoon over slappe koffie in de Brabantse dialecten. In de bijdrage van Veronique De Tier & Reinhild Vandekerckhove worden Kortrijkse *ennebijters* en Utrechtse *woarzeggers* ten tonele

gevoerd. Met aanvullend een oproep om de enquête over beeldvorming rond dialecten in te vullen. Dat taaladvies in een kleine gemeente een werk van lange adem is, ondervond communicatieambtenaar Luc Van Der Plas. Annick Vanhove bekeek de

werkzaamheden van *Kortom*, een Vlaamse Vereniging voor Overheidscommunicatie. Een basiscursus ondertitelen krijgen we van Nico Berendsen die mede namens zijn collega's de hoop uitdrukt 'dat ook ontevreden kijkers wat meer begrip voor ons werk kunnen opbrengen'. Volksetymologie valt uiteen in drie hoofdcategorieën volgens Marlies

Philippa, afhankelijk van de vorm- en/of betekenisverandering die een rol speelt. Over *stalking* en *mobbing* in de wetgeving handelt de bijdrage van Hugo Brouckaert. Toonaangevende publicaties en een lezersbrief maken *Over taal* 41/4 (sept.-okt. 2002) compleet.

AD REM

Ad Rem 16/5 (2002) opent met een bijdrage van Sylvain Dieltjens & Priscilla Heynderickx over de populistische taal in vacatures. J. Piet Verckens zet de voornaamste aandachtspunten voor burgervriendelijk brieven schrijven op een rij. Yvette Anne reageert, in samenspraak met de taalambtenaar bij de Dienst Voorlichting van de Stad Gent, op een eerder verschenen kritiek op een brief

van het Gentse stadsbestuur over de naleving van de parkeerregels. Efficiënt speuren op het net doe je best met behulp van de drie best functionerende zoekmotoren <www.northernlight.com>, <www.google.be> en <www.advalvas.be>, adviseert Tim Briers. Zoals vanouds zijn de vaste rubrieken *Boekenwurm*, *Taaltips* en *Hekensluiter*.

SPRANKEL

Sprankel is het tijdschrift van de gelijknamige vereniging van ouders van normaalbegeefde kinderen met leerproblemen. In nummer 2002/4 staan twee aangrijpende 'getuigenissen': over de impact van de leerstoornis op de persoon (Erik Galle) en over dyslexie als maatschappelijk probleem (Michael Van der Elst). 'Uit de wereld van de deskundigen' komt een bijdrage van het Centrum Zit Stil over depressie bij kinderen.

Luk Van Den Steen zorgt voor een 'boekensteun' met zes samenleesboeken voor aanvankelijk lezen. Interessant is ook de verwijzing naar een nieuwe website voor al wie met kinderen en jongeren met leer- en ontwikkelingsproblemen in Vlaanderen te maken heeft: <www.letop.be>. Meer informatie over *Sprankel* vindt u op <www.sprankel.be>.

IVO

Informatie Vernieuwing Onderwijs 88 (juli-sept. 2002) brengt de (graad)coördinatoren voor het voetlicht. Het nummer bevat standpunten van directieleden, van verenigingen (VVL en St.A.M.) en uiteraard van coördinatoren zelf. Ook het buitengewoon onderwijs

wordt niet vergeten. Daarnaast bevat het nummer een bijdrage van Leo Jaspers over sociale, relationele en affectieve vorming in het secundair onderwijs. *Hoekje van Iwe*, *Nieuws van St.A.M.* en *Infobank* zijn de vaste rubrieken.

WVL-IDEEËN

In *WVL-ideeën* 34/2 (nov.-dec. 2002) worden 15 bedenkingen geformuleerd bij 'Een bank vooruit' van minister van Onderwijs Vanderpoorten. Verder worden in dit nummer enkele 'taalperikelen op een rij' gezet:

ideeën en standpunten in verband met taal en taalbeleid, de standaardtaal, de taal in het (hoger) onderwijs,... *Scribofoon* brengt onder meer een publicatie over omgaan met ADHD onder de aandacht.

WELWIJS

Welwijs is gefocust op de wisselwerking tussen onderwijs en welzijnswerk. In nummer 13/3 (september 2002) gaat het over: gezondheidsgerelateerd gedrag van schoolgaande jongeren; een studie naar leerlingbegeleiding; de Belgische rapportage over kinderrechten in Genève; het gelijke onder-

wijskansenbeleid (GOK); intercultureel leren in twee secundaire scholen; het jeugdwerk in cijfers; en DIP, een promotiestunt voor participatief plannen. *Welwijs*, *Agenda* en *documentatie* zijn zoals steeds de hekkensluiters.

BEVRIJDINGSFILMS

Bevrijdingsfilms vzw stelt als onafhankelijke en pluralistische organisatie audiovisueel materiaal ter beschikking van de socioculturele sector, scholen enz. Doel van de vereniging is door middel van films en video's mensen bewuster te maken van andere cul-

turen en gewoonten en een emanciperende werking uit te bouwen rond allerlei sociale thematieken en hete hangijzers. De producties sluiten aan bij thema's die in het onderwijs aan de orde zijn. *Film- en videonieuws 2002-2003* presenteert een selectie nieuwe

audiovisuele programma's: boeiende, verrassende en educatieve speelfilms en documentaires die doen nadenken over ons en andere culturen, zonder te demoniseren. Een volledig overzicht vindt u op de website van de vereniging.

*Bevrijdingsfilms vzw, Quinten Metsijsplein 4
3000 Leuven, tel./fax (016)23 29 35
E-MAIL bevrijdingsfilms@pandora.be
WEBSITE www.bevrijdingsfilms.be*

EXTREEM RECHTS, NEE BEDANKT!

Iteco vzw is een vormingscentrum voor interculturele trainingen en internationale samenwerking met een duidelijke kijk op de locale en Noord-Zuid problematiek. Voor de campagne 'Extreem rechts, nee bedankt!' kreeg *Iteco* van de Europese commissie tegen racisme en verdraagzaamheid de prijs van 'good practice' in 2001. In het dubbelnummer 2002/1-2 wordt dit vormingsprogramma uitgebreid voorgesteld. Beschreven wordt hoe op een constructieve

manier kan worden omgegaan met gevoelens van angst, onzekerheid en onveiligheid. Als leidraad voor een gesprek over extreem rechts wordt het ABATRAC-model geïntroduceerd, een gespreksmodel uit de reclamewereld.

*Iteco vzw, Paleizenstraat 90, 1030 Brussel
tel. (02)241 18 98, fax (02)245 65 36
E-MAIL info@iteco.info*

*Rita Rymenans & Veerle Geudens
p/a Universiteit Antwerpen (UIA)
Departement Didactiek en Kritiek
Universiteitsplein 1
2610 Wilrijk
rita.rymenans@ua.ac.be
vgeudens@wanadoo.be*